

คำถาม : เวียดนามเป็นคู่แข่งของไทยในสินค้าใดบ้าง

คำตอบ : ปัจจุบันไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดสินค้าให้กับเวียดนามมากขึ้นเป็นลำดับ ไม่เพียงเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานมาก และสินค้าเกษตรแปรรูปที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบหลัก แต่พบว่าสินค้าที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีเข้มข้นของเวียดนามก็เริ่มเข้ามาแข่งขันในตลาดโลกมากขึ้น ทั้งนี้ สินค้าของเวียดนามที่กำลังแข่งขันกับสินค้าไทยอย่างน่าจับตามอง ได้แก่

- **ข้าว** ในปี 2548 เวียดนามประสบความสำเร็จอย่างสูงในการส่งออกข้าวมูลค่าราว 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.3) และเพิ่มขึ้นต่อเนื่องร้อยละ 4.2 ในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 ด้วยมูลค่าส่งออก 0.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (เทียบกับการส่งออกข้าวของไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 ที่มีมูลค่า 1.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 5) สาเหตุสำคัญที่ทำให้เวียดนามสามารถส่งออกข้าวได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก รองจากไทย เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามพยายามพัฒนาศักยภาพการผลิต อาทิ พัฒนาสายพันธุ์ข้าวให้เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก และให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในการเพิ่มปริมาณผลผลิต นอกจากนี้ ทางการเวียดนามยังปรับแผนยุทธศาสตร์การผลิตข้าวปี 2549-2550 โดยมีแผนขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวอีกราว 6.5 ล้านไร่ บริเวณปากแม่น้ำโขงทางตอนใต้ของประเทศ และ 1.8 ล้านไร่ บริเวณที่ราบปากแม่น้ำแดงทางตอนเหนือของประเทศ ซึ่งคาดว่าจะทำให้เวียดนามผลิตข้าวได้เพิ่มขึ้นจากปี 2548 ถึงร้อยละ 15-18

- **สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป** ในปี 2548 เวียดนามส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปมูลค่า 4.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 32.6 ในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 ด้วยมูลค่าส่งออก 2.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่มูลค่าส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 ขยายตัวเพียงร้อยละ 4.7 ด้วยมูลค่า 3.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ในปี 2549 เวียดนามตั้งเป้ามูลค่าส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปไว้ 5.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากปี 2548 ซึ่งหากเวียดนามสามารถเพิ่มมูลค่าส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง คาดว่าจะทำให้มูลค่าส่งออกสิ่งทอโดยรวมของเวียดนามแข่งหน้าไทยได้ไม่ช้า

- **อาหารทะเล** ในปี 2548 เวียดนามส่งออกอาหารทะเลมูลค่า 2.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2) และในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 25 เป็น 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นที่คาดว่าตลอดทั้งปี 2549 เวียดนามจะสามารถส่งออกอาหารทะเลมูลค่า 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การส่งออกอาหารทะเลของไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 มีมูลค่าราว 2.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนให้เวียดนามขยายการส่งออกอาหารทะเลได้อย่างต่อเนื่อง เป็นเพราะเวียดนามมีชายฝั่งทะเลยาวถึง 3,260 กิโลเมตร ขณะที่ทรัพยากรสัตว์น้ำมีความอุดมสมบูรณ์กว่าไทย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาด้านเทคนิคการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไทยมีศักยภาพสูงกว่าเวียดนาม ทั้งนี้ สินค้าสำคัญในหมวดอาหารทะเลที่เวียดนามเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของไทยในปัจจุบัน คือ กุ้ง

- **ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์** ในปี 2548 ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 6 ของเวียดนาม มีมูลค่าส่งออก 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แม้ว่ายังต่ำกว่าไทยซึ่งมีมูลค่าส่งออกในปีเดียวกันสูงถึง 22.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่เป็นที่น่าจับตามองว่าในอนาคตมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ของเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากผู้ผลิตชั้นนำจากต่างประเทศ อาทิ บริษัทอินเทล วางแผนเข้าไปลงทุน

ในเวียดนาม และมีแนวโน้มว่าผู้ผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงรายอื่น ๆ จะทยอยตามเข้าไปสร้างฐานการลงทุนในเวียดนามเพิ่มขึ้น

ความสำเร็จในการพัฒนาการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกของเวียดนาม ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายของรัฐบาลเวียดนามที่มุ่งส่งเสริมการส่งออกอย่างจริงจัง ขณะเดียวกันยังได้รับอานิสงส์จากการลงทุนจากต่างประเทศที่มีส่วนช่วยพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพแก่สินค้าส่งออกของเวียดนาม ในช่วงครึ่งแรกของปี 2549 มีโครงการลงทุนจากต่างประเทศได้รับอนุมัติการลงทุนจากกระทรวงวางแผนและลงทุนของเวียดนาม (Ministry of Planning and Investment : MPI) รวม 339 โครงการ มูลค่าเงินลงทุนรวม 2.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งแม้ว่ามูลค่าการลงทุนไม่แตกต่างจากครึ่งแรกของปี 2548 มากนัก แต่ประเด็นที่น่าสนใจ คือ เวียดนามประสบความสำเร็จในการดึงดูดอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับเวียดนามในการไต่ระดับขั้นสูงทำเนียบผู้ส่งออกชั้นนำของเอเชียในอนาคตอันใกล้

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ

สิงหาคม 2549